

ment teatrul "sub vremile" în care a funcționat, iar sumarul ar fi fost rotunjit dacă ar fi cuprins și un capitol referitor la influențele teatrului englez asupra celui american, chiar dacă autoarea nu și-a propus tratarea

exhaustivă a temei, iar criteriul selectării influențelor, enunțat din start, a fost acela al opțiunilor. Altfel, travaliul intelectual al profesoarei ieșene oferă specialiștilor preocupați de teatrul american și studen-

ților cu curiozități în aceeași privință un volum pe care nu-l vor putea ocoli în bibliografiile de specialitate.

Olița Cîntec

Sf flash

Despre poetica teatrală ca despre SEXUL unei fecioare în vremuri de Ciumă

În urbea noastră dâmbovițeană, bântuită mai mult de maidanezi decât de curente estetice, orice flecușeț de piesă și orice spectacol de încropeală poartă denumirea de „proiect”. Cu cât cineva vorbește mai mult de „proiect”, cu atât îl suspectez de nepremeditare. Cine gândește de adevărat nu discută mereu de „gândire”.

Împricinații vor să spună că făcătura este rodul unei anticipări și iese în lume după o clocire precum aceea de dinozaur. „Am acest proiect din vremea studenției” zice omul-cloșcă. S-ar zice că fiecare idee este pusă în scenă după ani lungi de încălzire sub târniță. De fapt, mai totul e la plesneală și întârzierile vin din lipsă de bani, sărbători mai mult sau mai puțin legale, lene de ateliere, lupte intestinale. Indubitabil, suntem țara la care între trâmbițarea unui nou „proiect” și nefericita seară a premierei, trece timpul cel mai lung de pe mapamond. Dacă nu-i „proiect” este „experiment”. Carul pus înaintea boilor, mersul în patru labe, un reflector montat invers sunt „experimente teatrale”. Dar orice operă e un experiment (eșuat sau nu), orice spectacol este o încercare și o sfidare! Ce va să zică aceea „experiment”? Vacuitatea termenilor ascunde slăbiciunea argumentului.

Desfid pe oricine să-mi numească, la noi, un „experiment” reușit care, ulterior, a creat o direcție estetică în teatru. Rog pe toată lumea să-mi spună și mie ce „proiect” a avut continuitate pe cuprinsul unei generații și a creat un curent estetic, susținut teoretic, bătaios, împotriva altor curente, polarizând actorii, critica și spectatorii. În literatură, fraților, s-a întâmplat târâș-grăpiș, acest lucru chiar în vremurile comunismului. În teatru, nu.

De vină e și critica. Ea preia și amplifică, în slăbiciunea ei conceptuală și deficitul ei de onestitate, termenii inconsistenți de „proiect” și „experiment” trântindu-i în fasolea esteticii. Dincolo de aranjamente (jucare exclusivă de autori cu sponsori sau domiciliu în străinătate, dijmuire haiducească de către directori a sponsorizărilor, concursuri pe trafic de influență sau mită pe față cu tarif fix) credibilitatea teatrului românesc în integralitatea lui este minată de lipsa oricărui „proiect” estetic și lipsa de curaj (până la tremurătură și murdărire de pantaloni) a oricărui „experiment” apt să ducă arta un micron mai înainte. Vă invit să ne rușinăm cel puțin un minut împreună.

Horia Gârbea